

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske nlice št. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: šeststopenjska petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom volja mesečno 9 kr. več. Po pošti volja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 96 kr.

Štev. 154.

V Ljubljani v petek, 10. julija 1885.

Tečaj II.

Usoda Velfov.

Zadnji hanoveranski vladar, slepi kralj Jurij, zatisnil je svoje oči na tujem. Mogočni zmagovalac polastil se je njegovega prestola in dežela hanoveranska postala je krovina pruskega kraljestva. Usoda zmagane vladarja sicer ni bila toliko tragična, kakor ona, ki nam jo riše pesnik v „Ubežnem kralju“, a vendar se našega srca polasti čuden čut, ko vidimo, kako je moral potomec slavnega Leva umreti v prognanstvu, kako mu je dan za dnevom zginjevalo upanje, da se mu vnovič vzdigne prestol njegovih dedov. Šel je z nado v grob, da se posreči sinu, kar je njemu sovražna usoda zaprečila. Kakor krog očeta, zbrali so se potem krog sina stari prijatelji velfiške hiše in z novimi močmi dvignili prapor velfiški. Sin naslednik, sedanjí vojvoda Cumberlandski, obnovil je proteste očetove in slovesno izjavil, da je po vseh božjih in človeških zakonih jedini pravi lastnik hanoveranske zemlje. Se vé da brezuspešno!

Silna nemška država se je bila po dolgem notranjem razkosanju zopet združila; mladeniško navdušenje poprijelo se je bilo naroda in vlada pruska postopala je v soglasji z veliko večino nemškega ljudstva krepko in brezobzirno, da utrdi in ojači združene dele. V deželi umrlega kralja nastala je velika stranka, ki ni hotela več znati za nekdanjo dinastijo in je zvesto stala pod praporjem države. Prijatelji Velfov odpadali so kakor listje o jeseni, z njim pa se je podiral up za upom, da se kedaj razmere spremenijo in zopet povzdigne kraljestvo hanoveransko. Velfiško vprašanje jelo je zaspavati.

Listek.

Similibus.

(Konec.)

Cez tri tedne pridem spet k Žerjavcu. V stanovanju je bilo uže vse urejeno. Zofa, stoli z novimi blazinami in prevlakami, prtnine belo se leskeče, okna lepo zagrnjena, lepe preproge na tleh, pohištvo izličeño, da si se v njem zrcalil.... Lastnik vseh teh lepih reči se je prebrisano smejal, sedeč v mehkem fotelju sredi sobe ter srpeč v znano steno, odkoder so bili prihajali njemu strašni glasovi.

„Dobro jutro! dragi moj Žerjavec.“

„Et ego apprecor bonum mane, carissime!“

Aha, mislim si, vender dobre volje.

„Pri tebi je pa res vse lepo porazstavljeno“, pripomnim tihotno. „Kaj delajo pa tvoje sosede, glasbarice? Ali si se jih navadil?“

„Nequaquam, prijatelj! Hodie pervam eas, ruam in interitum, et usque ad extremum desolabuntur“, beseduje moj prijatelj s tako zmagovitostjo, kakor je niti Herkules ni imel, idoč sedmoro-glavega zmaja pobijati.

Ko pa je pred letom umrl zadnji vojvoda brunsviški, vzdignila se je stara zadeva zopet in razburila duhove po Nemškem. Umrši vladar bil je bližnji sorodnik hanoveranske kraljeve hiše, bil tudi potomec Levov, in ko je poleg njegove krste po starem izreku: „Kralj je mrtev, živio kralj!“ nastalo vprašanje po nasledniku, imenoval se je v prvi vrsti vojvoda Cumberlandski. Po vseh zakonitih določbah bil je on jedini postavni dedič, njemu je pripadala vojvodska krona. Sin zadnjega hanoveranskega kralja je tudi takoj izdal manifest, da zaseda prestol brunsviški, sklicevaje se na jasne zakone velfiške hiše in brunsviške vojvodine. Svet je bil radoveden, kaj poreče k temu stvaritelj nemške jedinstvi, stari Bismarck; bode li on pustil veljati princip legitimnosti in mirno gledal, da se vseli Cumberlandski vojvoda na Brunsviškem, ali pa bode zastavil silno svojo besedo, da odstrani Velfe po polnem iz števila nemških vladarjev. Po udarjalo se je namreč od državne strani, da bi bilo jako neprevidno, ako v tem slučaju obvelja pravica vojvoda Cumberlandskega. Ž njim vred bi se naselili v Brunšvik v vsi prijatelji stare kraljeve hiše; od tod bi se rešila agitacija za odtrganje Hanoveranskega od nemške države in prestol novega vojvode postal bi ono solnce, ki bi razsvetljevalo kvarne velfiške spletke zoper nemško jedinstvo. Tem nazorom je pritrdil tudi Bismarck in od istega trenutka ni bilo več dvojljivo, kedo bode zmagal. Zatrjevanja brunsviških prijateljev vojvoda Cumberlandskega, da jim rušenje državne jedinstvi nikdar ni bilo v zmislih, da hoče vojvoda v novi deželi vladati po polnem v soglasji z državnimi zakoni in interesi, ni moglo odpraviti bojazni Bismarckove. Vlada pruska je bila

trdne vere, da bi celo osebna odpoved vojvode Cumberlandskega od hanoveranskih teženj ne zaprečila delovanja velfiške stranke, ki hoče Hanover odtrgati od države. Kaj tacega ni mogla dovoliti in zato se je takoj v začetku obrnila zoper novega vojvode.

Zadnje dni je stvar tudi formalno prišla do zaključka. Sam brunsviški deželni zbor pritrdil je nazorom Bismarckovim in se izjavil jednoglasno, da vojvoda Cumberlandski ne more zasesti prestola. V zaveznem svetu je prodrl predlog kancelarjev z vsemi proti dvema glasovoma, da se kralja Jurija sin izbriše izmed naslednikov umrlega brunsviškega vojvode — in s tem je usoda velfiške hiše dognana, upi njeni pokopani. Zastonj so ugovarjali zvesti prijatelji njeni, da je pravica na njihovi strani, zastonj so upali, da bode princip legitimnosti zmagal med vrstami malih vladarjev, ki imajo glase v zaveznem svetu. Varali so se. Princip državni zmagal je princip legitimnosti in potomec Levov ostane še dalje prognanec na tuji zemlji.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Preko Prage se poroča, da skoro ni več dvojbe, da se novi državni zbor snide meseca septembra h kratkemu zasedanju. V oktobru se snidejo delegacije, v novembru pa večina deželnih zborov. — Nekateri listi poročajo, da se v kratkem snidejo na Dunaji vodje desnice, da se pogovorijo o postopanju pri bodočem državnozbornem zasedanju.

Igravka v drugi sobi osupne, preneha nekaj trenutkov, a nato tipka bolj poudarjeno svojo melodijo naprej.

„Vse ji nič ne pomaga“, dene Žerjavec neznanški škripajoč. „Te moje glasbe doslej še nihče ni mogel prenašati, in kadar pride zadevni glas, me kar zobe zabolé.... slišiš!... gre uže iz takta....“

To je pač „Heil dir im siegeskranz“.

„Ni, duša“, odgovori smeje Žerjavec. „To je veliki goselni unisono pri manzanilskem drevesu iz „Afričanke“.... zdaj pazi, zdaj pride oni ton....“

Žerjavec potisne gosli še krepkeje pod brado, pritiskne jih s čeljustmi, zamiži trdo, gre z levim kazavcem od sedla prijemne deščice ob D v najvišjo aplikaturo. Učin je bil strašansko. Grozni, nepopisljiv glas, kakor bi tulil bolni pes, ali kakor bi podoknico pel prehlajen mačur, kosti in mozeg pretresujoči glas se je razlegal po sobi, da je Žerjav levo nogo od bolečnosti k višku potegnil, a jaz prijel za vrč vode, hoteč jo po tleh razliti in tisti goselni škrip odplakniti.

Ob enem je bilo slišati iz druge hiše vpitje in razgrajanje.... pianino je umolknil.

„Kaj jim češ storiti? Pa vender ne misliš hudega? Bog varuj misliti na umorstvo!“

Namestu da mi Žerjavec odgovori, vstane, gre v stransko sobo, in kmalu pride z nečim, kar je bilo podobno zavitemu plečetu.

„Kaj pa imaš tu? zajutrek zame?“

Žerjavec se nasmehne, skoro nagrozno, pa izmota gosli iz ovoja „Soče“.

Gledam ga strme.

„Dobro, da si prav danes prišel. Moreš se koj prepričati, kakošna moč je v teh goslih. Dva tedna jemljem uže nauk na tem glasbilu, znam uže precéj spretno gajsnati. Kadar začno one tam na pianino.... začnem tudi jaz tu.... bom videl, če jih ne vženem... bodo li umolkile ali ne.... vidiš to je homeopatično zdravljenje... similia similibus....“

Ta mah začne v drugi hiši tipkati:

Fahret hin, fahret hin!

sorgen geht mir aus dem sinn!

pimpimpim, pimpimpim,

pimpim — pimpim — pim.

Uže pri prvih sekiricah potisne Žerjavec gosli pod brado ter jame s hrapavim lokom neznosno in nesramno škripati po hrapavih strunah.

Česki listi prinesli so v slednjem času mnogo člankov, v katerih so pisali zelo pomirljivo, vabili so Nemce, naj jim podadò roko v prijateljsko skupno delovanje. Oba naroda, česki in nemški, živita lahko prijateljsko eden poleg drugega; jeden narod potrebuje drugega, zato naj se združita, da pospešujeta skupne interese; oba naroda uživata naj v deželi jednake pravice. A kaj so odgovorili na to nemški listi? Oni odbili so kar kratko vsako sporazumljenje, kajti oni zahtevajo pravice le za-se, le oni sami hoté biti v Česki, v Avstriji gospodarji, drugim ne privoščijo ravnopravnosti. To njihovo brezobzirno nasprotovanje pa se bode gotovo na njih samih maščevalo, in to kmalu.

Slovanski zastopniki na Velehradu nameravali so ustanoviti list v vseh slovanskih jezikih. A zdaj najbrže iz tega podjetja ne bode nič, kajti poljski listi izrekajo se uže proti takemu listu. Ta list bi bil namreč imel nalogo delati na približanje vseh Slovanov. Poljaki pa nečejo nič slišati o sporazumljenji z Rusi.

Tuje dežele.

Italijanski listi poročajo, da je papež zelo nezadovoljen z vestmi, katere so se pred kratkim raznesle, da namreč papež želi sporazumljenje z italijansko vlado. Papež da nikakor ne more z italijansko vlado se prej sprijazniti, dokler ta ne spremeni svojega postopanja. Ker pa se to slednje ne bode zgodilo tako kmalu, tudi ni pričakovati sporazumljenja.

Iz Petrograda se poroča, da se afganske čete zbirajo ter da namerava Abdurrahman kan ob ugodni priliki napasti Ruse ter se maščevati za poraz na reki Kušk. To afgansko pripravljanje za vojno vznemirilo je zelo Sarik Turkmenec, in najbrže bode trebalo Rusiji vmes poseči.

Kakor znano, poročalo se je pred kratkim iz Londona, da angleška vlada zopet namerava zasedeti Dongolo. Zaradi te osvojitve obrnila se je vlada do veščakov, naj jej naznanijo, če bi bilo tako podjetje uspešno in koristno. Ti izjavili so se, da bi zdaj zopetna osvojitve Dongole povzročila preobilo stroškov, kajti angleške čete so uže predaleč od tod.

Portugalska je zahtevala, naj se jej prepusti duhovniška administracija v Indiji, a papež je odbil to zahtevo, češ, da ni časovnim odnošajem primerna.

Dopisi.

Iz Kroke, 9. julija. (Izv. dop.) Tukajšnje pevsko društvo napravilo se je s svojimi prijatelji dné 5. julija v Železnike k slovesnosti blagoslovljenja zastave tamošnjega „Bralnega društva“.

V nedeljo zjutraj ob 5. uri odrinilo nas je okolo 40 oseb na precej težavno pot čez hribe v

Železnike. Od preobilih nalivov dežja razdrta pota delala so nam dosti truda. Toda popisati, kako v preobili meri poplačan bil je naš trud v prijaznih Železnikih, je moje pero preslabo. Ko se spustimo iz Kališ navzdol, naletimo uže na predstraže železniškega „Bralnega društva“. Čakala sta nas namreč dva mladeniča z nabitimi možnarji, da sta dala znamenje, da Kropenčani pridejo. Ko spustita strele, da se razlega v Železnike, podamo se z njima proti Češnjici; tam vpeljeta nas v krmo gosp. Globočnika, da si ugasimo žejo, gotovo ne majhino, po tri ure dolgem potu. Ko se okrepčamo, stopimo v vrste in korakamo dalje proti Železnikom. Ko dospemo v obližje trga, jeli so možnarji pokati, da se je kar zemlja pod nami tresla. Pri vходу v trg, pri prvem slavaloku z napisom „Dobro došli“, čakajo nas pa društveniki, na čelu jim gosp. Ažman, kateri nas prijazno pozdravi v imenu društva, na kar mu naš vodja gosp. M. Košca primerno odzdravi. Potem mislimo se pomakniti naprej v trg, prepreči nam pa pot deputacija krasnega spola, na čelu jej gospica učiteljica iz Zalega Loga, domačinka železniška. Ta nas zopet v imenu krasnega spola preprijazno pozdravi, in druge gospice na krasni blazinici naložene šopke ponudijo gosp. učitelju, ta si prvi enega vzame, potem prične se pa splošno deljenje šopkov. To je bil gniljiv prizor, gledati pripenjanje šopkov, gospice v belo-modro-rudeči obleki. Ko smo dobili vsi šopke, odrinili smo proti glavnemu trgu v gostilno gosp. Šušteršiča, potolažit si želodce, potem pa v cerkev k blagoslovljenju zastave.

Moj namen ni, popisovati cerkvenih obredov in družih posameznih točk ves dan trajajočega programa, to prepuščam bolj spretnemu poročevalcu. Le to naj omenim, da se je vse v najlepšem redu vršilo. Ves dan razlegali so se navdušeni „živio“-klici.

Omenim naj le še napitnice, kajti prva bila je na Nj. veličanstvo presvitlega cesarja, na sv. Očeta papeža Leona, na katoliške duhovnike, na slavne slovenske možé, na „Bralno društvo“ železniško in selško, na kropenskega učitelja kot vodjo pevcev, in sploh na vse navzoče Kropenčane, na krasni spol itd. Govorili so napitnice gospodje: prečastiti župnik železniški, selški kaplan, deželni poslanec Mohar iz Loke, učitelj M. Košca iz Kroke, železniški kaplan M. Kljun, predsednik „Bralnega društva“ jih je pa kar iz rokava vsipal, ta gospod je posebno nadarjen za to. Le prehitro bila je ura 6. in treba nam je bilo ločiti se od prijaznih Železnikarjev, kateri so nas tudi s svojo res krasno zastavo spremili do predtrga. Težko smo se ločili, da, celo uro prošlo nam je časa pri slovesu poleg dobre kapljice, koja nam je bližnja krčma oskrbela. Naposled moralo je pa v resnici do ločitve priti. Stiskanje rok in poljubi sem ter

tja so pričali, da prijateljstvo trajno ostane med nami. Vaša gostoljubnost kakor ona krasotica ostane nam vedno nepozabljivo v spominu. Lepa hvala vam za vso bratsko ljubav. Lepa hvala pa tudi vam, krasotice, za prekrasne šopke. Dobro se držite pod vašo novo zastavo, pokrovitelja imate najboljša, sv. Cirila in Metoda, da, zavidamo vas, in iskreno želimo priti pod jednako zastavo.

Iz Trsta, 8. julija. (Izv. dop.) Po državno-zborskih volitvah, odkar je italijanska stranka tako sramotno propala v III. tržaški volilni skupini s svojim kandidatom, postale so razmere v našem mestu zelo napete, skoro da neznosne. Italijanska stranka bila je zelo razjarjena po tem porazu, kar penila se je srda, in v svojih glasilih bruhala je sovraštvo svoje proti Avstriji vdanim Slovincem. Sklenila pa je tudi takoj maščevanje. In kako maščevanje! Nevredno količjak čutečega človeka. Italijanski zagrizenci odpovedali so okoličankam, katerih značajni možje so volili našega vrlega poslanca, da ne dobivajo več od njih perila in prodajejo več njim mleka.

Se vé da so se združili takoj tukaj vrli slovenski možje in oskrbeli so pericam in mlekaričam boljših hiš nego so bile izgubljene laske. Kaj ne da, to je uže nečuveno sovraštvo, nevredno maščevanje?

Ker je tako pričela postopati italijanska stranka, hoteč vzeti Slovincem zaslužek, pahniti jih v revščino, da bi jih mogla potem bedne z denarjem in obljubami pridobiti za svoje namene, združiti se morajo tudi Slovenci, da si ne varujejo samo državljanske pravice, marveč da tudi narod rešijo pred materialno škodo. In slednja „Edinost“ razglasila je uže pod naslovom „Ozbiljen preudarek — ozbiljno delovanje!“ naslednje vrste do tržaških Slovencev:

„Kako surovo in zaničljivo laški listi Slovence dan za dnevom napadajo, to je vsakateremu znano. Oni budé neutrudljivo srd do das in dražijo Lahe proti nam. Mnogo neodrešenih pošilja slov. delavce in služkinje iz služb, Slovincem nečejo dajati za služka in hočejo sploh tako z nami postopati, da se vsacemu poštenemu človeku gnjusi.

Pri takosnih okoliščinah treba je tudi nam, da ne gledamo križem rok to delovanje, ampak tudi mi moramo uprav zdaj z vso silo temu nasproti delovati, mi jim moramo z taisto mero meriti, s katero oni nam merijo. S tem jim pridemo najbolj do živega. Res, skrajni čas je, da začnemo ozbiljno delovati, da stopimo trdno na noge ter pokažemo našemu nasprotniku, da moremo tudi mi brez njega živeti.

Mnogo denarjev nosimo mi, posebno vrli naši okoličani, tem požirakom, kateri se z našim denarjem masté, nas pa zasmehujejo in psujejo. Žal za vsak bori novčič, katerega nesemo nam sovražnemu kupcu ali obrtniku. S tem denarjem pol-

„Vidiš, amice“, dene Žerjavec, gósl odloživši, in praskajoč si levo roko, „to je pomoglo . . . Tega glasú ne izdrži noben človek! . . . Osem dni tako dalje goslariti, pa bodo ali nehale klempati, ali pa se bodo izselile. Za odhodnjo jim bom še zagodil: Fahret hin!“

Moj prijatelj je imel očevidno več sreče s homeopatijo od mene; on je prav upotrebil similibus.

„Zdaj ti dam pa dober nauk“, pravi Žerjavec. „Kadar se seliš, oskrbi si o pravem času voz in nikdar ne najemaj novega stanovanja, predno se ne prepričaš, kakošni so prebivalci in kakošne navade da imado.“ Zlatorodov.

Lasorezba.

Nekateri ljudje se radi strižejo, drugi spet ne; to je stvar ukusa in navade. Nekateri se dajo vsako jutro od strežaja česati, da uživajo prijetno čustvo. Stari bogati gospodje so ti, ki nimajo nič opraviti. V tem prebeseđitju eno urico, dajo si odstranjati bele lasove, in potem se dopadljivo ogledujejo v zrcalu, ki jim vrača laž, katero mu jo vsiljujejo.

O naših gospicah niti govoriti nečemo; njim je lasarka potrebno zlo, kajti babilonski kup na glavi jim zna postaviti le umetelnica lasarska.

Drugi spet, izlasti pesniki, duhoviti pisatelji, gledališki igralci, slikarji, glasbeniki, glasoviti učenjaki, ki imajo navadno vsi „naravno kodraste“ lase, ne dajo škarjam priti na glavo, morda zato, da bi si ohranili Samsonovo moč. — Tem se dolgi lasje časih res podajo. Pesniku daje dolgasje sanjavski izgled, slikar si briše roke ob nje, glasbenik si divje stresa, kadar pride do težavnije pasaže, gledališniku dostikrat ni treba lasulje, pisatelj si snaži pero v njih, učenjak se upira z roko vanje, lasar pa, ki je navadno najslabše počesan, utika češlje (glavnike) v lasovje.

Trgovski strežaji in pomočniki, viši in nižji, skrbé ob nedeljah in praznikih najprej za uravnanje las. To je njih prvo praznično dejanje. Ti ljudje so kakor četa kobilic, ki grejo po mestu. Najbolj so zastopani v gledališčih. Svetujem ti torej, da v nedeljo dopoldne ne hodi v brivnico; težko boš našel mesto.

Pa je tudi veliko ljudi, ki se silno boje ostriči se dati. K tem spadajo izlasti uradniki, rentieri, hipohondristi, na živcih bolni.

Gospod Hudomerec ima svojih petdeset na plečih, ter je najnavadnejši človek na božjem svetu. Živi po uri; danes kakor včeraj in predvčerajšnjim. Kader se je nakretila izjema, je bil neizrečeno nesrečen, ter si je glavo trl, kako bi se dala prihodnjič preprečiti taka nepravilnost. Zjutraj je stopil pred zrcalo; ni bil zadovoljen s svojim obrazom, ker je izgledal černo. Najbolj nejevoljen pa je bil, kader je opazil, da so mu sivopisani lasje že precej dolgi. Stresal je glavo, gladil si lase, ovratnik zapenjal bolj na ohlabno, da so bili krajši videti. Misel, da bo moral iti v brivnico in dati se ostriči, ta mu je bila strašno neprijetna. Tako je zategal celi teden. Osmi dan opazi, da mu je suknja omaščena, in kader je šel po cesti, se mu je zdelo, kakor bi ga kdo za lase grabil. To mu je bilo kar moči neprijetno. Drugi dan se ukvarja, da bi si s škarjami lase pristrigel. Z dvema zrcalom ogledujoč svoje naporno delo, opazi s strahom, da mu je zaglavje kakor kapnine v postojinski Jami, ali pa dolgi ledeni storži od streh viseči.

„Ta povest ne velja“, uzdihuje gospod Hudomerec. „Tak se ne smem pokazati na cesto. Ni drugači, moram k lasarju.“ Kader je gospod Hudomerec.

nimo žepe onim, kateri nas toliko sovražijo, in ti rabijo ta denar v našo lastno škodo. Dragi rojaki, odpravimo to nedostanost, to napako! Svoji k svojim! to naj nam bode naše găslo in tega găsla naj se vsi Slovenci krepko držimo. Podpirajmo naše domorodce, nosimo naše denarje našim prijateljem, kateri s tem denarjem zopet nas podpirajo.

Mnogim Slovencem pa bi bilo ustrezno, ako bi naši trgovci in obrtniki tudi slovenske napise priskrbeli. Da bi naši rojaki zaradi slovenskih napisov škodo trpeli, to ni verjetno in je le prazen strah, ker pošteni Italijani bi zaradi tega tudi še dalje hodili k njim kupovat, mi Slovenci pa bi jih tem bolj podpirali, ker nas bi uže slovenski napisi na našo dolžnost spominjali. Napisi v raznih tujih jezikih: grški, nemški, francoski, angleški, se šopirijo po našem mestu, zakaj pa ne bi domačini imeli slovenskih napisov?

Slovenski jezik mora postati bolj javen in čislán v našem mestu; ako pa hočemo to doseči, ne zadostuje, da se mi Slovenci le v raznih društvi in med seboj kažemo kot Slovence, v javnem življenji pa ne. Mi se moramo povsodi in zmirom kot Slovenci vesti, zmirom slovanski značaj svetu kazati. Govorimo torej vsi brez izjeme pri vsaki priliki, pri vsakem opravku v javnih uradih itd. izključivo slovenski! Vspeh takovega vedenja nam ne more izostati; to pa bodo tudi oni čutili, kateri na nas takó strastno mrzé.

Ne dajmo se našim sovražnikom strahovati! Ogibajmo se jih po mogočosti, združimo se pa tem ožje med seboj ter sami sebi pomagajmo! Bodimo složni! S tem obrnemo sovražnikove nakane v lastni naš prid.

Razne vesti.

Obsojenčeva nevesta.

Naslednja dogodbica vršila se je v zemunskem sodnijskem poslopji rano v jutro, ko je imel morilec Cvejič od krvnika prejeti strogo kazen, katero mu je odločila sodnija, smrtno kazen. Mlada deklica zaljubila se je v groznega morilca; deklica, katera je videla morilca samo v kaznilnici, a nikdar ni govorila z njim, hotela je deliti z njim grozno usodo. Ta deklica ime nje se Suzana Bansco. Pred nekaterimi meseci prišla je zaradi malega prestopka v zemunske zapore. Kakor se kaže, niso v tamošnjih zaporih razni spoli tako zelo ločeni, da bi se ne mogli vsaj videti. In tako se je zgodilo, da je Bansco ugledala krasnega mladega kaznjenca ter da se jej je v srci unela goreča ljubezen. Nikdar pa ni govorila z njim. Ko se je po kaznilnici zvedelo, da bode v kratkem morilec Cvejič izdihnil grešno svojo dušo pod krvnikovo roko, oglasila se je Bansco pri predstojniku kaznilnice ter dejala, da je pripravljena v smrt obsojenemu podati roko v zakon, če ga izpustijo.

merec sklenil kaj izvesti, držal se je sklepa hrabro, ne boječ se nobene nevarnosti.

Napravi se, suknjin ovratnik potegne k višku, pa stopa po svojem namenu. Zdaj si je imel izbrati lasorezca, a ktereга? Dolgo tudi ni rad čakal. Gre po Zborskem trgu, Poštni ulici, Slonovih ulicah, Ozkih ulicah na Veliki trg, čez Hradeckega most . . . povsod vidi le „haarschneidekabinet“; zakaj ne brivnica, lasarnica? Gre dalje po Bregu, čez most, na Stari trg. Tu obstoji pred izložnim oknom brivnice. Zunaj je stal prijazen star možiček ter gledal po cesti. „A, ta-le bo, siromak nima dela, k temu pojdem“, misli si gospod Hudomerec.

Ker gospod Hudomerec rad hitro izpelje, kar počasno sklène, stopi notri brez obotavljanja. Tu vidi, da je vse posedeno, in da trije mladi brivci škrgečejo po treh lasatih glavah. Hoče nazaj, toda najprednejši priskaklja k njemu, uljudno se mu prikloni ter dene: „Gut'morgen, belieben gefälligt platz zu nehmen!“

Gospod Hudomerec se le umika, mladi lasoreznik pa ga lepo na mehko zofo potisne, ter mu časopis v roke dá. Kmalu pride gospod Hudomerec na vrsto, a tako težko seda na lasoreziteljni stol,

Med narodom je namreč razširjeno mnenje, da se vselej v smrt obsojen mož oprosti, če se oglasi devica, katera se hoče z njim omožiti. Prošnja njena pa je bila zastoni Povedali so jej, da je to njeno zahtevanje bedasto, da zakon terja obsojenčevu smrt. In tedaj bila je grozna obupnost deklice. Vršili so se strašni prizori. Jokala je deklica, kričala, zdihovala, ječala ter prosila, naj jej vsaj dovolijo, če obsojenca ne hoté oprostiti, da sme z njim vred umreti. Nesrečnico morali so s silo spraviti v njeno celico. Ko je prišla za obsojenca ura smrti in je vrišč na dvorišči prodril tudi v celico nesrečne ljubice, iztrgala se je kakor blazna svojim družicam iz rok, skočila k oknu zapora, utaknila glavo skozi omrežje ter s solznimi očmi zrla grozno dejanje na dvorišči. Obsojenec pa je upiral do slednjega izdihljaja svoje oči na blede, krasno obličje dekličino, katero je kazalo se tam med omrežjem.

— (Strela z jasnega neba.) Iz Sterzinga se z dné 3. t. m. poroča: Na polji pri Trensú dogodil se je gotovo redek slučaj, da je s popolnoma jasnega neba udarila strela v nekega človeka ter ga ubila. Več kmetov sušilo je namreč seno, kar nenadno z lepo višnjevega neba udari med nje strela; štirje so omamljeni pali na tla, a se kmalu zopet zavedeli, jeden je bil mrtev.

— (Goreč vzorec.) Varšavski listi poročajo o sledečem dogodku, kateri bi, ako bi res bil, pričal o posebni in nenavadni originalnosti jednega prvih poljskih slikarjev, Andriollija namreč. Pred nekolikimi tedni pogorelo je litavsko mesto Grodno. Poljaki, kateri so zelo usmiljenega srca, storili so vse, da bi rovinim pogorelcem zlažšali žalostno stanje ter rešili jih stiske in pomanjkanja. Iz Varšave šlo je précej, kakor hitro se je zvedelo o grozni nesreči, mnogo voz, obloženih z obleko, živežem in drugimi stvarmi na mesto pogorišča. Raznovrstna dobrodelna društva napravila so v Varšavi veselice na prid in korist pogorelcov. Tudi poljski pisatelji in umetniki niso hoteli zaostati, in ustanovili so v ta namen poseben časopis z napisom „Za pogorelce.“ Slikar Andriolli, ki je, kakor znano, tudi Mickiewiczvega „Pan Tadeusza“ ilustriral, prevzel je skrb za ilustracije tega lista. Da pa bi groznost požara tim bolje zadel, zazgal je dné 2. t. m. sam svojo hišo, ki jo ima v vasi Brzege. Ko je plamen nekolikokrat uže mogočno proti nebu švignil in je umetnik lastnost požara v glavnih potezah vtisnil si v spomin, zapovedal je svojim ljudem, da naj začno gasiti in je tudi sam čisto hladnokrvno pričel gašenje. V dobri uri posrečilo se je res biti kos protečemu elementu. Hišo so še rešili, a kuhinja bila je hudo poškodovana.

Domače stvari.

— (Posvečevanje novomašnikov.) V nedeljo, dné 12. t. m., dobijo gg. bogoslovci subdijakoniat, v nedeljo, dné 19. t. m., dijakonat in na sv. Jakoba dan presbiterijat.

kakor bi si dajal najhujši zob izdirati. Škarje mu rožljajo po glavi in okolu nje za ušesmi. Gospod Hudomerec vzdihuje iz globočine svoje duše. . . . Vender . . . gotov! Plača, odide.

Na cesti si dene klobuk na glavo, a pokrivalo mu drkne čez ušesa.

„Vidiš ga,“ misli si gospod Hudomerec, „zdaj sem zamenil še klobuk. To ti je povest! Zopet moram nazaj v predrto brivnico. Povest!“

Gospod Hudomerec si ogleda pokrivalo, pa vidi, da je njegovo. Klobuk je zdaj prevelik, ker ni dolgih las. Neprijeten položaj za gospoda Hudomerca. Klobuk prime za okrajek, pa ga tako drži na glavi.

Ljudje ga srečujejo, ni jih malo, in ti menijo, da gospod Hudomerec za klobuk drži za to, ker jih hoče pozdraviti, za to tudi oni njega pri ljudno odpozdravljajo ter se mu radostni odkrivajo.

Tako je gospod Hudomerec prisiljen celo pot se smehljati in ljudem se odkrivati.

Domov prispevši, čuti, da se je prehladil. Vrhu tega se mu gospodinja čudi, da se je dal ostriči. „Kaj? lase ste si dali rezati?“ — „Povest, molči! to sam najbolje vem.“

— (Filharmonično društvo) priredi jutri zvečer, dné 11. t. m., na vrtu kazine koncert; sodelovala bode tudi vojaška godba 17. pešpolka baron Kuhn. Pevski spored obseza devet točk, katere bode prednašal pevski zbor; dvakrat nastopi tudi kvartet, namreč gg. Fran Pogačnik, Jos. Böhm, Jan Kosler in Karl Till. Program vojaške godbe obseza 8 točk. Vojaska godba prične svirati ob polu 8. uri, petje pa se prične ob polu 9. uri. Neudje plačajo za osebo 60 kr. vstopnine.

— (Iz kočevskega šolskega okraja.) Okrajna učiteljska konferencija za kočevski šolski okraj bode dné 5. avgusta t. l. v Kočevji. Temata, koja se bodo obravnavala, so: 1.) Kako si zamore učitelj svojo čestokrat slabo materialno stanje zboljšati in si svojo prihodnost osigurati? 2.) Kako se zamorejo šolski dobitniki pridobiti? 3.) O okrašenji realističnega pouka v ljudski šoli.

— (Strela ubila.) Iz Strug v ribniškem sodnijskem okraju se nam piše: V torek, dné 7. t. m., bilo je tukaj ves dan zelo slabo vreme. Proti večeru zbrali so se nad našo dolino zelo hudi in grozeči oblaki. Kmalu nastane med bliskanjem in grmenjem strašna nevihta. Dve ženski, kateri niste zamogli pred nevihto pod varno streho dospeti, hitite pod na samem stoječi hrast, da se plohi ognite, toda, komaj ste dospeli pod drevo — se zablisne, zagrmí in strela udari v ravno to drevo. Obe padete vse ožgani takoj mrtvi na tla.

— (Prikazen v Pliskovici) na Krasu je vender uže izginila. Žandarmerija napravila je konec sleparstvu. Odpeljala je altar in kar je bilo okolo njega v Sežano. Do zdaj zaprli so zaradi te sleparije osem oseb in pričela se je proti njim preiskava. Ljudstvo se je zdaj uže spametovalo ter uvidelo, da je bilo vse le gola sleparija iz dobičkarije.

— (Nesreča.) Od Sv. Križa piše se nam z dné 7. julija: Včeraj vozil je hlapec Martin Strniša iz Starega Dvora tukajšnjemu posestniku Josipu Čopu, pri katerem je služil, hlode na žago, a voz se zvrne in vsa teža pade tako nesrečno nanj, da mu je popolnem glavo odtrgalo.

— (Utonil.) Iz Rudolfovega se nam poroča z dné 6. t. m.: Danes ponesrečil se je 7 let stari Alfonz Prijatelj, ko je ob Krki ribe lovil. Padel je namreč v vodo in je utonil. Do sedaj ga še niso potegnili iz vode.

Narodno-gospodarstvene stvari.

Kako naj se kuha krompir?

Večkrat se krompirju pokvari dober ukus z napačnim kuhanjem.

Da-si se našim gospodinjam zdi najlažje skuhati krompir, je vender dosti na tem ležeče, kako naj se kuha, da ostane ukusen. Navadno se nabaše droben in debel krompir v lonec, naliže se nanj voda, pristavi

Zgane polu časnika, ter ga utakne znotraj med usenje. Na to se gre izprehajati po Latermannovem drevoredu.

„Dober dan, gospod Hudomerec!“

„Bog ga daj, gospod Slamar!“

„Kaj si se dal ostriči?“

„Na, povest, ta pade tudi nad moje lase,“ jezi se na tihem gospod Hudomerec, „kakor bi ne znal nič drugega povedati.“

Čez šest minut ga zopet sreča prijatelj. „Dober dan, gospod Hudomerec!“

„Dober dan, gospod Poper!“

„Glavo si dal si olajšati?“

Gospod Hudomerec se brž pokrije ter jo krene v Šiško. Pa ker se je to še sedemkrat ponovilo, se vjezi, gre hitro domov ter se osem dni ne prikaže iz sobe.

Potem se pa striči dajaj! Ostriženec je kakor pariya med človeškimi brati, ki ga tako izvedavo pogledujejo, kakor bi se bilo veliko čudo zgodilo z njegovimi lasmi. Človek bi skoro vzkliknil: Blažene glavé, ki ste golé!

Zlatorodov.

se k ognju ter se tam pusti toliko časa, dokler se gorenji ne razpokajo in pokažejo svojo močnato tvarino. To ravnanje pa je večkrat napačno. Čestokrat zgodi se, da so gorenji mali krompirji že razpokani, v tem ko so dolenji debeli še po polnem trdi in surovi, časih pa so mali krompirji v sredini že po polnem razkuhani ter neužitni, predno se gorenji razpokajo.

Druga napaka pa je ta, da se pri kuhanju krompirja postavi lonec navadno poleg ognja, mestu nad ogenj; vsled tega se kuha samo na jedni strani. Tudi če se krompir predolgo, da počti, kuha, izgubi mnogo na okusu. Da se gospodinja izogne tem napakam, naj loči debel krompir od drobnega ter kuha vsakega posebej, kajti debel krompir treba delj časa kuhati nego drobn. Sploh pa naj se zeló debel krompir nikdar ne kuha na ta način, ker se skoro navadno zgodi, da se že razpoka, a v sredi je vender še trd.

Lonec napolni naj se samo toliko z vodo, da je krompir ravno pod vodo, kajti preveč vode škoduje okusu. Ker pa se voda pri kuhi spremeni v sopar, treba je večkrat doliti nekoliko vode, ker se drugače ne more preprečiti, da bi se gorenji krompirji ne razpokali. Lonec s krompirjem naj se dene nad ogenj, da tako voda enakomerno vrè. Ko se krompir prične kuhati, naj se dovolj osoli, ker se s tem poveča okus, če more med kuhanjem sol v sredino.

Da je krompir kuhan, se navadno pozna na tem, da se razpoka, a prav tako dolgo se ne sme kuhati, ker gre potem preveč vode vauj ter postane neokusen. Zvedena gospodinja vé po času določiti, kdaj je krompir kuhan, ali pa jednega prereže ter se prepriča.

Tako se kuha navadno krompir v vodi, a to kuhanje je pomanjkljivo. Krompir je mnogo bolj ukusen, če se kuha v soparu. Prvi poskus se je napravil takó-le: Lonec napolni se samo za četrtino z vodo, krompir dene se na vrh; lonec se dene potem tako nad ogenj, da ga doseže samo na dnu; lonec pa se mora pokriti. Tako v soparu kuhan krompir je mnogo slastnejši nego v vodi kuhan. Zdaj pa so za tako kuho napravljeni uže posebni lonci. Od navadnih razločujejo se v tem, da imajo premakljivo luknjičasto dno, katero se more iz lonca vzeti. Do tega premakljivega dna napolni se lonec z vodo; na luknjičasto premakljivo dno dene se krompir, lonec pa se dobro pokrije. Pri tem pa se mora dobro paziti, da se ogenj dotiče samo lončenega dna in ne strani, ker bi te popokale. Ko prične voda vreti, nastanejo soparji in krompir se na vseh straneh enakomerno razgreje. Tako skuha se zeló ukusen krompir.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Praga, 10. julija. „Pokrok“ ponavlja predlog, naj bi se zaupni nemški možje pogovarjali s Čehi o številu nemških mestnih zastopnikov, koji naj se volijo. Čehi so pripravljeni sporazumljenju primesti največje žrtve; vender pri tem sporazumljenju ne sme narodova čast trpeti škode.

London, 10. julija. Budgetni zakon vsprejel se je pri prvem čitanju. Zakon v obrambo mladih deklic pred zapeljavanjem k nenravnemu življenju se je pri drugem čitanju sprejel.

Pulj, 9. julija. Brodovje je danes v jutro odplulo, da napade trdnjavo. Ob 6. uri dal se je z „Lisse“ prvi strel. Eskadra streljala je na vtrdbe in te streljale so nazaj. Nadvojvodi bila sta med napadom na trdnjavi Verudella. — Nadvojvodi ogledala sta si na povratku tukajšnje mornarsko bolnico. Trdnjavski manévri so se skončali ob 9. uri.

Budimpešta, 9. julija. Bolgarski knez Aleksander odpeljal se je ob 11. uri na Angleško.

Budimpešta, 9. julija. Obilen dež provzročil je mnogo škode. Voda prišla je v hiše, prebivalci so jih morali zapustiti.

Berolin, 9. julija. Knez Bismarck odpotoval je po polu 9. uri v Varzin.

Pariz, 9. julija. General Courcy brzojavlja iz Huéja 7. t. m. ob 11. uri zvečer: Mi imamo prostor po polnem v svoji oblasti. Sovražnikove čete smo razpršili. Okolo poslaniškega poslopja in

na nekaterih krajih trdnjave še nastane ogenj. Kraljeva palača je še nepoškodovana. V njej so shranjeni veliki zakladi.

Bruselj, 9. julija. Policija zaprla je več anarhistov; med temi jednega Rusa, jednega Nemca, večina je Francozov in Belgijcev. Zasegla je tudi mnogo prepovedanih tiskovin.

Atene, 9. julija. Ministerski predsednik Delianis predložil je danes zbornici državni proračun za tekočo leto. Pri tej priliki je omenil, da je Trikupis odgovoren za slabo finančno situacijo. Prihranilo se bode baje 12 milijonov drahem.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 10. julija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.95
„ „ „ srebri	83.70
Zlata renta	109.—
5% avstr. renta	99.90
Delnice narodne banke	863.—
Kreditne delnice	285.80
London 10 lir sterling	124.60
20 frankovec	9.88
Cekini c. kr.	5.89
100 drž. mark	61.15

Tujci.

Dné 8. julija.

Pri Maliči: Vrotzakrek s soprogo; Schik in Pollak, potov., z Dunaja. — Eger, tovarnar, iz Prage. — Mahkovec, c. kr. koncipist, in Gärtner iz Trsta. — Smolle, pomorščak, iz Pulja. — Rizzoli iz Rudolfovega.
Pri Slonu: Riviere, advokat, iz Pariza. — Conte Luchino dal Vettue iz Milana. — pl. Grogorič; Oswald, Kern in Lamprecht, trgovci, z Dunaja. — pl. Galateo, c. kr. nadporočnik, iz Brixna. — Bochina iz Budimpešte. — Neu-wirth z rodbino iz Trsta. — Zupanc, c. kr. okr. komisar, iz Črnomlja.
Pri Južnem kolodvoru: Samotorčan in Gogalj, pravnik, z Dunaja. — Pajk, krémar, z Kranjskega.
Pri Virantu: Pehani in Zavodnik, posestnika, s soprogo, iz Žužemberka.

Umrli so:

Dné 8. julija. Amalija Libensky, porod. babica, 65 l., Trubarjeve ulice št. 2, vodenica. — Barbara baronovka Rechbach, graščakinja, 86 l., Vegove ulice št. 2, opešanje.
Dné 9. julija. Helena Poženu, delavčeva hči, 3 mea., Karlovska cesta št. 15, driska.

V civilni bolnici:

Dné 6. julija. Ida Bajžel, delavčeva hči, 1 l., božjast.
Dné 7. julija. Jurij Maurin, gostac, 40 l., jetika.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
9. julija	7. zjutraj	737.28	17.2	bzv.	jasno	0.00
	2. pop.	735.62	26.8	jzpd. sl.	„	„
	9. zvečer	736.56	20.0	„	„	„

Naznanilo.

Od podpisanega cestnega odbora se naznanja, da se bo dražba za popravo kamnitnega sklada (škarpe) v Mostah na Ljubljani z zneskom 302 gld. vršila v **četrtek 18. julija ob 10. uri dopoldne** na mestu dela. Kdor želi to delo prevzeti, naj se omenjeni dan oglasi v Mostah pri županu.

Okrajni cestni odbor okolice Ljubljanske
dné 10. julija 1885.

(118)

Načelnik: **And. Knez.**

V založništvo našem izišla je na svitlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik
učitelj.

12 pol v 8°. Mehko vezana stane 60 kr.,
franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

(45) Ivan Lapajne v Krškem 30—25

je izdal sledeče knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje: Praktično metodiko, cena 80 kr., Prvi pouk 60 kr., Fiziko in kemijo 60 kr., Prirodopis 56 kr., Zemljepis 26 kr., Geometrijo 24 kr., Malo fiziko 23 kr., Domovinoslovje 20 kr., Pripovedi iz zgodovine Štajerske 6 kr., Opis krškega okr. glavarstva 30 kr., Zgodovino štajerskih Slovencev 1 gld. 20 kr. — Isti pisatelj ima v zalogi razne **pisanke in risanke**; mali slovenski **zemljevid kranjske dožele** z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški **zemljevid Avstrijsko-Ogerske**, cena 1 kr., in **zemljevid krškega okrajnega glavarstva**, cena 5 kr.

Poddružnica c. kr. priv. avstr. kreditnega zavóda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci na obrestovanje

v bankovcih	
za 4 dni odpovedbe	3 1/4 od sto
„ 8 „ „	3 1/2 „ „
„ 30 „ „	3 3/4 „ „
v Napoleondorih	
30dnevna odpoved	3 od sto
3mesečna „	3 1/4 „ „
6 „ „	3 1/2 „ „

Oddelek za giro

v bankovcih 2 1/2 proc. obresti za vsako vsoto,
v Napoleondorih brez obrestij.

Nakazila

na Dunaj, v Prago, Budimpešto, Brno, Opavo, Levov, Reko, dalje v Zagreb, Arad, Gradec, Sibinj, Ino-most, Celovec, Ljubljano in Solnograd so brez troškov.

Kupovanje in prodaja

deviz, vrednostnih papirjev in inkaso-kuponov po 1/2 proc. provizije.

Posojila

na porošvena pooblastila (warrants), pogoji po dogovoru;
proti dovoljenemu kreditu v Londonu ali Parizu 1/2 proc. provizije za 3 mesece;
na vrednostne papirje (efekte), 6 proc. obrestj na leto do svote 1000 gld.,
za večje svote vsled specialnega dogovora. (69) 36—9

V Trstu dné 1. oktobra 1883.

Kleinmayr-jevi in Bambergovi knjigarni
se dobivajo:

Josipa Jurčiča Zbrani spisi.

- I. zvezek: **Deseti brat**. Cena 1 gld.
- II. „ **Pripovedni spisi**: Jurij Kozjak, Spomini na deda, Jesenska noč mej slovenskimi polharji, Spomini starega Slovence. — Cena 70 kr.
- III. zvezek: **Pripovedni spisi**: Domen, Jurij Kobila, Dva prijatelja, Vrban Smukova ženitev, Golida, Kozlovskva sodba. — Cena 70 kr.
- IV. zvezek: **Pripovedni spisi**: Tihotapec, Grad Rojinje, Klosterski žolnir, Dva brata. — Cena 70 kr.

Jurčičevi zbrani spisi se dobivajo tudi v lične platnice vezani, vsak zvezek po 50 kr. več.

Kdor se želi po pošti naročiti, naj blagovoljno po nakaznici za poštnino pri vsakem zvezku 10 kr. priloži. (11) 26

Predpasniki

neprekosljivo

največja zaloga

vsake oblike, velikosti in kakovosti
prodajejo se po **25 kr.** in više
pri (47) 9

J. C. Hamannu.